

17.06.24

Pressemelding:

Det nasjonale fotomuseet - Preus Museum - overtar unikt portrettprosjekt: Rundt 200 norske olympiske og paralympiske portretter.

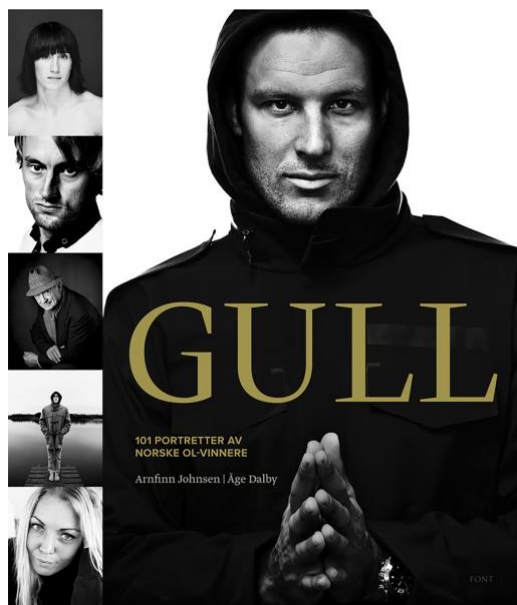
Alle heltene skal nå på museum: Karsten Warholm, Marit Bjørgen, Petter Northug, Aksel Lund Svindal, Bjørn Dæhli, Birger Rud, Hjallis og alle de andre olympiske gullvinnerne sammen med 85 paralympiske gullvinnere: bl.a Cato Zahl Pedersen, Jesper Saltvik Pedersen og Birgit Skarstein.

Til sammen rundt 200 idrettshelter som nå er sikret for ettertiden og framtidig forskning.

Siden 1992 har fotograf Arnfinn Johnsen i Hamar portrettert våre olympiske gullvinnere. I corona-året 2021 kjørte han Norge rundt for å portrettere alle de paralympiske gullvinnerne også. Det innebar 8 måneders fotografering og 21 000 km i bil.

Begge prosjektene har det blitt bøker av, og begge bøkene har oppnådd den prestisjetunge prisen «European Portrait Book of the Year» hhv. i 2015 og 2022.

Dokumentarfilmen om BEST-prosjektet vil bli ferdigstilt sommeren 2024.

Portrettsamlingen GULL og de portrettede representerer snart 100 års idrettshistorie. Det er også et vesentlig bidrag til den foto- og kunsthistoriske portrett-tradisjon i den samme tidsperioden. Det er på samme tid både en idretts- og kulturhistorisk manifestasjon. Prosjektet er helt unikt, både i nasjonal og internasjonal sammenheng.

GULL startet i 1992 som en del av kulturprogrammet under OL 1994 og er utviklet i samarbeid med Norges Idrettsforbund og Gullklubben.

Siden 1993 er utstillingen sett av 2 millioner mennesker i Vikingskipet og Håkons Hall. Utstillingen ble også presentert i bokform i 1993, - *Gullklubben*.

For fotografen Arnfinn Johnsen har dette blitt et livsprosjekt, utviklet gjennom hele 32 år.

BEST er en portrettsamling av 85 norske paralympiske gullvinnere. Den åpnet på Maihaugen den 4. februar 2021 i forbindelse med 60-årsjubileet for Paralympics historie. Boken med samme tittel ble lansert samme dag.

BEST er utviklet med en noe annen fotofaglig og kunstnerisk vinkling for å oppnå en dynamisk sammenheng, men likevel med vekt på de paralympiske gullvinnerne som medmennesker. Portrettene framhever likeverds- og mangfolds-perspektivet, og forbildeaspektet er også tydelig til stede.

For ytterligere info:

Arnfinn Johnsen: 959 78 228 arnfinn@fotograf-johnsen.no

Preus Museum:

Direktør Cecilie Øien: 472 33 640 cecilie.oien@preusmuseum.no

Samlingsarkivar foto Kristin Aasbø: 413 09 955 kristin.aasbo@preusmuseum.no

Olympiske og Paralympiske portretter: Bakgrunn

Arbeidet med de olympiske portrettene i serien *GULL* har pågått siden 1992. Portrettsamlingen og de portretterte representerer snart 100 års idrettshistorie. Det er også et vesentlig bidrag til den foto- og kunsthistoriske portrett-tradisjon i den samme tidsperioden. Det er på samme tid både en idretts- og kulturhistorisk manifestasjon. Prosjektet er helt unikt, både i nasjonal og internasjonal sammenheng.

Prosjektet startet i 1992 som en del av kulturprogrammet under OL 1994 og er utviklet i samarbeid med Norges Idrettsforbund og Gullklubben. Siden 1993 er utstillingen sett av 2 millioner mennesker i Vikingskipet og Håkons Hall. Utstillingen ble også presentert i bokform i 1993 - *Gullklubben*.

For fotografen Arnfinn Johnsen har dette blitt et livsprosjekt, utviklet gjennom 32 år.

Prosjektet er en fortelling om hvem vi var og er, og samtidig et uttrykk for hvem vi ønsker å bli og hvilke verdier vi har.

Boken *GULL – 101 olympiske portretter* er hedret med prisen *European Portrait Book of the Year 2015* fra Federation of European Professional Photographers.

BEST er en portrettsamling av 85 norske paralympiske gullvinnere. Den åpnet på Maihaugen den 4. februar 2021 i forbindelse med 60-årsjubileet for Paralympics historie. Boken med samme tittel ble lansert samme dag.

<https://ol.museum.no/opplevelser/best-paralympisk-gull>

Utstillingen er også vist på Hamar og i Oslo, før den ble flyttet tilbake til Lillehammer i forbindelse med Para ski-VM, der den ble åpnet den 4. januar 2022.

Det arbeides med en dokumentarfilm om prosjektet, som ventes klar i løpet av sommeren 2024.

BEST er utviklet med en noe annen fotofaglig og kunstnerisk vinkling for å oppnå en dynamisk sammenheng, men likevel med vekt på de paralympiske gullvinnerne som medmennesker. Utstillingen framhever likeverds- og mangfoldsperspektivet, og forbildeaspektet er også tydelig til stede.

Boken *BEST – paralympiske portretter*, som er laget på grunnlag av utstillingen, er hedret med prisen *European Portrait Book of the Year 2022* fra Federation of European Professional Photographers, og Sportsjournalisprisen 2022.

Kunstnerisk motivasjon

En tydelig rettesnor for disse prosjektet er at det er kunstprosjekter. Portrettene er av høy kunstnerisk kvalitet, og samlingen som helhet vil være foto- og kunstfaglig interessant. De mange utmerkelsene som fotograf Arnfinn Johnsen har fått, blant annet gjennom arbeidet med disse bildene, er en garanti for dette.

Opp gjennom hundreårene har døde og levende latt seg beskrive billedlig gjennom ulike håndverkere og etter hvert friere kunstnere; om ikke alltid for å bli udødeliggjort, så i alle fall for å gi ettertiden et bilde som kunne leve videre, - for sine egne minners skyld, eller for å fortelle den fremmede betrakteren noe. Noen ganger om makt og posisjon, andre ganger om sårbarhet eller inderlighet. Kunstnerens jakt på det sublime uttrykket, kanskje fanget i brøkdelen av et sekund, som kanskje beskriver personligheten til den portretterte eller kunstnerens intensjon, eller begge deler.

Fotograf Arnfinn Johnsen gjør nettopp dette. Visst finnes det rikelig av bilder med jubelscener, når målstreken brytes, når ballen går i mål, eller fra seierspallen med smil, medaljer og nasjonalsang. Men svært få lar oss komme inn på disse tiljubede menneskene gjennom sitt kameraøye, som medmennesker. Nettopp det gjør Arnfinn Johnsen i sine bilder.

Portrettene er gjort i sort/hvitt, et uttrykk som viderefører en portretthistorie som strekker seg i ubrutt linje tilbake til fotografiets begynnelse i 1826.

Gullvinnerne har selv i stor grad valgt stedet der de vil bli portrettert, og bildene følger i så måte en tradisjon der mennesker blir portrettert i sitt eget miljø: det være seg hjemme, ute, inne, på jobb eller hvor som helst.

Grunnidéen er som nevnt å portrettere våre gullvinnere som medmennesker -både i prosjekt *GULL* og i *BEST* - å portrettere dem som personer - hvor presentasjonen er poenget, ikke prestasjonen.

Altså det å bevare deres verdi som individer uavhengig av gullmedaljene.

Idrettslig perspektiv

Prosjektet, slik det har blitt utviklet siden 1992, omfatter snart 100 års norsk olympisk idrettshistorie og er en kulturhistorisk dokumentasjon. Den olympiske sammenhengen peker mye lenger bakover; i første omgang til starten på de moderne olympiske leker i 1896, men også helt tilbake til de olympiske røttene i antikkens Hellas.

I tillegg til den individuelle presentasjonen av hver enkelt utøver, bidrar prosjektet til å bygge stolthet og bevissthet omkring idrettens betydning i samfunnet. I sum blir dette en manifestasjon av Norge som idrettsnasjon. Idrettsprestasjonen representerer i seg selv et tidsmessig øyeblikks fysisk og mental ekstrem utfoldelse. De fleste liknende prestasjoner

går i glemmeboken, men de store olympiske og paralympiske øyeblikkene blir en del av nasjonens kollektive hukommelse.

For paraidretten vil forbildeaspektet og likeverdiperspektivet være tydelig. Prosjektet vil være bevisstgjørende og motiverende, og bidra til å styrke paraidrettens plass i norsk idretts- og samfunnsliv. Det foregår et paradigmeskifte i norsk idrett, der likestilling er blitt et tydelig mål.

Samfunnsmessig begrunnelse

Idretten er i vår tid en betydelig samfunnsfaktor. Den engasjerer millioner av mennesker over hele verden, fra barn og ungdom med drømmer om framtidig storhet, til engasjerte supportere og TV-seere som søker underholdning. Dette har gjort idretten til en stor kommersiell arena og et selvsagt område for politisk engasjement, - begge deler på godt og vondt. *GULL* og *BEST* vil være et signifikant bidrag til en kulturpolitisk og sosiokulturell historiefortelling om oss selv og det moderne Norge, og den rollen som idretten har hatt i denne utviklingen.

Gullvinnerne som presenteres i både *GULL* og *BEST* viser at det er mulig å sprengre tilsynelatende uoverkommelige grenser. De er forskjellige mennesker, med forskjellig bakgrunn og forskjellige forutsetninger, som alle har nådd toppen i sin idrett. Æresgalleriet vil ha et tydelig forbildeaspekt for andre unge både med og uten funksjonshemming.

Det er et likeverds- og mangfolds-aspekt i *BEST*, ved at norske paralympiske vinneraktører fortjener minst like mye heder og oppmerksomhet som de øvrige gullvinnerne. Her blir de presentert på en likeverdig måte, i tråd med det pågående paradigmeskiftet: Idretten skal bidra til likestilling i samfunnet.

Om fotografen

Arnfinn Johnsen er medlem av Bildende Kunstnere og Norges Fotografforbund. Han har Svenne- og Mesterbrev i fotograffaget, er utdannet pedagog og har i løpet av sin karriere som fotograf blitt en av Norges mest meritterte. Her er de viktigste utmerkelsene:

- For boken *BEST - Paralympiske portretter*: Sportsjournalistprisen 2022.
- For boken *BEST - Paralympiske portretter*: *European Portrait Book of the Year 2022*, Federation of European Professional Photographers
- For boken *GULL: European Portrait Book of the Year 2015*, Federation of European Professional Photographers
- Norges Fotografforbunds Hederstegn 2024
- *Årets Fotograf* i Norges Fotografforbund
- *Gull med krans* - Norges Fotografforbunds høyeste utmerkelse 2x
- *Colour Art Photo Gold Master*
- *Årets Bryllupsfotograf* i bladet Ditt Bryllup
- *Gullregnet* - pris for beste fotolærer i Norge
- *Årets Fotograf* 9 ganger i Hedmark og Oppland Fotograflaug
- *Årets Fotograf* tre ganger i Oslo Fotograflaug
- Over 120 premierte arbeider i profesjonelle nasjonale og internasjonale konkurranser

- Har deltatt med 20 bilder på utstillingen *Midt i ansiktet* på Norsk Museum for Fotografi - Preus Museum.

Boken *Gullklubben* kom ut i 1993 i den offisielle bokserien til Lillehammer-OL.

Boken *GULL* med 101 OL gullportretter kom i 2013.

BEST - 82 Paralympiske portretter (2021): Utstilling på Maihaugen, bok og dokumentarfilm.

1992-2020: Mottatt 30 stipendier til fotoprosjekter og utstillinger.

1993-2023: 25 utstillinger.

1994-2021: Arrangert 30 egne workshops i Norge, Island, Sør-Afrika og Italia.

1992-2012: Sittet i 8 nasjonale og internasjonale profesjonelle fotojuryer.